

til, der skal bele et Fleertal og et Mindretal imellem, er dette ikke mere Regjeringens Sag, men Lovgivningens. Naar vi først gaae derhen til, at Communen og Regjeringen kunne afgjøre Sager imellem sig i saadanne Forhold som Eiendoms- og Vefatningsforhold, saa bevirke vi, at Enkeltmands og Trebemand's Ret sættes tilside, og saa kunde vi spare os Uleiligheden af at komme sammen her. Det er netop en af vore allerstørste og vigtigste Pligter at værne i Samsundet om Minoriteternes Ret i Alt, hvad der angaaer Eiendoms- og de dertil hørende Vefatningsforhold. Vi ere maafkee for meget paa den Vej, at vi sige, at naar et Fleertal finder denne eller hiin Vefibdelse nyttig for Communen, saa skal Mindretallet finde sig deri uden Viber. Denne Vej skulle vi ikke betræde, fordi det er en urigtig Vej. Det er urigtigt, at et Fleertal i en Commune skal kunne sige: Den Mand's Huus vil Communen have for denne Priis, og at Vedkommende ikke skulde kunne forlange at see en Lov derfor, førend han afgiver Huset; og dette gjælder her om Skillingen som om Daleren og om Daleren som om Skillingen. Denne Grundfætning bør strengt fastholdes. I dette Lovforslag, som sagt, seer jeg ikke Noget, der kræver Grundfætningen, og jeg er overbevist om, at Lovforslaget ogsaa kan affattes saaledes, at det ikke gjør det, og derfor gjentager jeg: Lader os holde os til Lovforslaget og rette det saa godt, som vi kunne, i denne Henseende, og lader os ikke ved dette Spørgsmaal, som er af stor Vigtighed, bringes ind paa, uden en meget moden Overveelse fra alle Sider, at afgjøre de andre vigtige Spørgsmaal, der ere bragte paa Dmtale i Anledning heraf.

J. J. Christensen: Jeg troer, at den ærede sidste Taler har fuldkommen Ret deri, at det maa være en vigtig Opgave at værne om Minoriteternes Ret; men jeg synes ikke, at dette fuldkomment naaes ved dette Lovforslag, saaledes som det foreligger. Jeg er enig med de ærede Talere, som ønske, at det blev ved Lov bestemt, som efter Forslaget skal beroe paa Andragende og derefter henstilles til Kirke-

og Underviisningsministeriets Afgjørelse. Forslaget er jo beregnet paa at have Ubilligheder, men det er noksom og tydeligt fremhævet, at det ofte vil være Tilfældet, at disse Ubilligheder, der ønskes hævede, ville kunne have Fleertallet af Sogneforstanderskabet og Communens Beboere for sig paa Grund af, at disse Ubilligheder hvile paa Mindretallet, og det saaledes vil ligge i Fleertallets Fordeel at sætte sig imod et saadant Andragende fra det Mindretal, der er forurettet. Jeg er enig saavel med den høitærede Minister som med adskillige andre ærede Talere, naar de meente, at Naturalhjelperne ikke burde overgaae til en Pengeafgift; thi der er jo Mangfoldige, der ulige bedre kunne overkomme at svare Naturalhjelper end contante Penge, og jeg troer, at det vil have Mange imod sig, dersom man vil lade Naturalhjelperne overgaae til Pengehjelper. Den ærede sidste Taler (Tscherning) udtalte, som han oftere har udtalt, at Communerne selv bør sørge for Almueunderviisningen. Det er ganske vist mit Haab, at Befolkningen efterhaanden vil komme til at naae det Standpunkt, at en saadan Bestemmelse kunde være paa sin Plads og være fuldkommen berettiget; men jeg troer ikke, at Befolkningen endnu i sin store Fleerhed er saaledes udviklet, at man ganske trygt kan gaae over til at lade den selv sørge for Almueophværelsen og saaledes undbrage Staten den Ret og den Forpligtelse, som den hidtil har havt og endnu har. — Han har ikke alene idag, men ogsaa ved tidligere Leiligheder paastaet, at Almueunderviisningen kun havde naaet et meget daarligt Resultat. Jeg maa ganske vist indrømme, at der kunde være Mere og maafkee meget Mere at ønske, end hvad der i den Henseende er naaet, men kaster man Diet tilbage paa det Trin, hvorpaa Almueunderviisningen stod for endeel Aar siden, da synes det mig dog, at det, der er naaet, ikke er saa ganske ringe, og jeg for mit Vedkommende vilde føle ikke liben Betænkelighed ved at gaae ind paa en saadan Ordning under nærværende Tidspunkt, hvor det ganske overlodes Befolkningen selv at sørge for en saa uendelig vigtig Ting som Almueunderviisningen.